

JADWIGA AMBROZJA KALINOWSKA OSB

OTOCZENIE KARDYNAŁA STANISŁAWA HOZJUSZA DOKONANIA PRACOWNI HOZJAŃSKIEJ W OLSZTYNIE

W l. 1975-1999 pracowałam w historycznej Pracowni Hozjańskiej w Olsztynie przy ul. Kopernika 47. Pracownia Hozjańska została powołana przez bpa dra Józefa Drzazgę, biskupa warmińskiego, celem pomocy Komisji Historycznej działającej w procesie beatyfikacyjnym **Sługi Bożego kardynała Stanisława Hozjusza (1504-1579)**, prowadzonym przez diecezję warmińską. Pracownią kierował ks. prof. dr hab. Alojzy Szorc – członek Komisji Historycznej. W Pracowni Hozjańskiej pracowałam przez cały czas jej funkcjonowania, aż do jej likwidacji przez abpa dra Edmunda Piszczę, po powstaniu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Oprócz mnie w l. 1976-1982 pracowała moja współsiostra, germanistka, s. dr Kamila Janina Wiśniewska OSB. Ponadto przez kilka lat pracował ks. dr Marian Ejsmont, biblista, oraz nieco krócej ks. Roman Bodański, dr nauk prawnych i dr nauk humanistycznych.

W Pracowni Hozjańskiej pracowaliśmy wspólnie najpierw w procesie *Super scriptis* Sługi Bożego. Zostały przygotowane pisma Sługi Bożego, listy i dokumenty odczytane z rękopisów. W 1985 r. zebrane pisma: kserokopie dzieł drukowanych i przepisane na maszynie rękopisy zostały przewiezione przez bpa dra Jana Obląka, ks. prof. Alojzego Szorca i ówczesnego kanclerza Kurii Biskupiej, ks. dra Wiesława Więcka do Kongregacji do Spraw Kanonizacyjnych do Rzymu (przesyłka liczyła 52 kilogramy pism).

Ponadto zbieraliśmy opinie o heroiczności cnót Sługi Bożego (*Super fama sanctitatis*) i pracowaliśmy nad edycją źródłową korespondencji kard. Stanisława Hozjusza. Pomagałam przygotowywać do druku i przepisywałam na maszynie łacińskie rękopisy (tych była przeważająca większość), s. dr Kamila pracowała nad przygotowaniem do druku tekstów niemieckich. W wyniku tych prac wydane zostały drukiem dwa tomy korespondencji Hozjusza:

- 1) z 1564 r. – „Studia Warmińskie” 13(1976);
- 2) z 1565 r. – „Studia Warmińskie” 15(1978);
- 3) z l. 1558-1561 – „Studia Warmińskie” 17(1980), tom przygotowany przez o. prof. dra hab. Henryka Damiana Wojtyskę.

Ponadto Pracownia Hozjańska zorganizowała dwa ogólnopolskie naukowe sympozja hozjańskie w 1979 r. i w 1983 r. oraz naukowe sympozjum kromeriańskie w 1989 r. Pracownicy Pracowni brali czynny udział w wygłaszaniu referatów i komunikatów podczas sesji naukowych.

W 1981 r. opublikowałam w t. 18 „Studiów Warmińskich” z 1981 r. (s. 182-209) artykuł: *Wyjazd Kard. Stanisława Hozjusza do Rzymu w 1569 r.* Zająłam się też rękopiśmienną korespondencją długoletniego sekretarza i biografą Hozjusza – ks. Stanisława Reszki. W wyniku tych prac napisałam pod kierunkiem prof. dra hab. Jerzego Axera i obroniłam na Uniwersytecie Warszawskim w 1984 r. rozprawę doktorską z neolaty-

nistyki *Korespondencja Stanisława Reszki. Studium z dziejów polskiej epistolografii renesansowej*. Część źródłowa tej pracy została opublikowana w języku oryginalnym – łacińskim w t. 20 „Studiów Warmińskich” w 1991 r. Dodatkowo zrobiłam magisterium z Historii Kościoła w Instytucie Kultury Chrześcijańskiej w Olsztynie (ówczesna filia Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie). Ośrodek Badań Naukowych w Olsztynie im. Wojciecha Kętrzyńskiego w 1992 r. wydał drukiem przygotowane przeze mnie polskie tłumaczenie listów Stanisława Reszki do Marcina Kromera z l. 1568-1582 w wersji książkowej *Z dworu Stanisława Hozjusza*. Napisałam także biogram Stanisława Reszki (1544-1600) do *Polskiego Słownika Biograficznego* i biogram Walentego Kuczberskiego, starszego od Reszki sekretarza Hozjusza, do *Encyklopedii Katolickiej*.

W 2004 r. napisałam i wydałam drukiem w Olsztynie książkę *Stanisław Hozjusz jako humanista*, która stała się podstawą do przeprowadzenia przewodu habilitacyjnego. Przewód habilitacyjny w zakresie neolatynistyki i literaturoznawstwa przeprowadziłam w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w 2005 r. W 2007 r. uzyskałam stanowisko profesora nadzwyczajnego na Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. W 2008 r. uzyskałam licencjat z Historii Kościoła.

W 2009 r. wydałam drukiem polskie tłumaczenie biografii Stanisława Hozjusza, autorstwa Stanisława Reszki pt. *Żywot Stanisława Hozjusza [Polaka] kardynała Świętego Kościoła Rzymskiego, Penitencjarza Wielkiego i Biskupa Warmińskiego*. (Olsztyn 2009). Przekład z wydania w Oliwie w 1690 r.

Pozostały nieopracowane jeszcze następujące tematy z zakresu otoczenia kardynała Stanisława Hozjusza: 1. Kancelaria Stanisława Hozjusza; 2. Korespondencja Stanisława Hozjusza; 3. Edycja źródłowa listów Stanisława Reszki do różnych znacznych osób z hierarchii kościelnej i świeckiej – jeszcze nie wydanych drukiem; 4. Edycja korespondencji Kuczberskiego (bardzo trudne do odczytania pismo ręczne); 5. Edycja korespondencji Tomasza Tretera, sekretarza kard. St. Hozjusza; 6. Korespondencja Tomasza Płazy, tylko częściowo wydana drukiem; 7. Brak dotychczas współczesnej monografii kardynała warmińskiego. Brak biografii jego sekretarza poza pracą: Tadeusz Chrzanowski, *Działalność artystyczna Tomasza Tretera* (Warszawa 1984). Jak zatem widać, przyszłych badaczy życia i dzieła kardynała Stanisława Hozjusza czeka jeszcze sporo różnorodnej pracy.